

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

ครูผู้สอน ครูวาสนา โพธิวงศ์

ครูชลภักดี คงกำเนียด

นิทานพื้นบ้าน
เรื่อง จระเข้สามพัน

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่านิทานพื้นบ้านเรื่องนี้เป็นของภาคใด

นิทานเรื่องนี้มีความสนุกหรือไม่ บอกเล่าถึงเรื่องราวอะไร

การอ่าน นิตานพนบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและลักษณะของนิทานพื้นบ้านได้
๒. เขียนสรุปเรื่องและข้อคิดของนิทานพื้นบ้านที่อ่านได้
๓. นำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง

นิทาน

เป็นเรื่องสมมุติ มีตัวละครดำเนินเรื่อง
ซึ่งอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ มีเหตุการณ์หรือ
การดำเนินเรื่องที่แสดงความขัดแย้งของตัวละคร

นิทานพื้นบ้าน

เป็นวรรณกรรมท้องถิ่น ที่แสดงถึง
วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในแต่ละ
ท้องถิ่นสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน

คุณค่าของการศึกษา นิตานพินบ้าน

๔. คุณค่าด้านภาษา

๑. คุณค่าด้านอารมณ์

คุณค่าของการศึกษา
นิทานพื้นบ้าน

๓. คุณค่าด้าน
สติปัญญา

๒. คุณค่าด้านการให้
ข้อคิดและคติเตือนใจ

๑. คุณค่าด้านอารมณ์

มีจุดมุ่งหมายสำคัญให้ความเพลิดเพลิน

แก่ผู้ฟัง

๒. คุณค่าด้านการให้ข้อคิดและคติ เตือนใจ

ขัดเกลาคนให้มีค่านิยมของสังคม
ตามที่วางไว้

๓. คุณค่าด้านสติปัญญา

เป็นเรื่องที่สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน

มีคุณค่าทำให้เกิดความรู้

๔. คุณค่าด้านภาษา

นิทานถ่ายทอดโดยการเล่าแบบปากต่อปาก
จนกระทั่งมีการเขียน การพิมพ์ จึงได้มีการบันทึก
เป็นลายลักษณ์อักษร

ภาษามุขปาฐะ

เป็นการพูด การเล่าที่สื่อสารในระดับท้องถิ่น คำและสำนวนภาษาจึงแตกต่างกันไปจากภาษาเขียน เป็นภาษาที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างลึกซึ้ง กว่าภาษาเขียน

ภาษาลายลักษณ์

นิทานได้รับการเรียบเรียงผ่านการเขียน ภาษาที่ใช้แม้บางครั้งยังคงภาษาถิ่นไว้เพื่อคงความหมาย แต่มีความสละสลวย การลำดับเรื่องและลำดับความคิด เป็นระบบกว่าการเล่าเรื่อง

การเขียนสรุปความรู้

วิธีการเขียนเพื่อสรุปความรู้

การเขียนสรุปความรู้จากการอ่าน การฟัง หรือการดูสื่อต่าง ๆ จะทำให้จดจำเรื่องราวนั้น ๆ ได้ และสามารถนำเรื่องราวนั้นไปใช้ประโยชน์ในการพูดและการเขียนได้

วิธีการอ่าน

เพื่อสรุปความรู้

วิธีการอ่านเพื่อสรุปความ

อ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ ก่อน แล้วจึงอ่านซ้ำ
อีกครั้งเพื่อจับใจความสำคัญว่า “ใคร ทำอะไร
ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร” แล้วเขียน
สรุปเป็นข้อความสั้นๆ

วิธีการอ่านเพื่อสรุปความรู้

๑. อ่านเรื่องให้จบทั้งเรื่อง แล้วจับสาระสำคัญ

๒. จดสาระสำคัญของเรื่องเป็นคำพูดของตนเอง

๓. เขียนสรุปสาระสำคัญที่เป็นความรู้

ฝึกเขียนสรุปความรู้

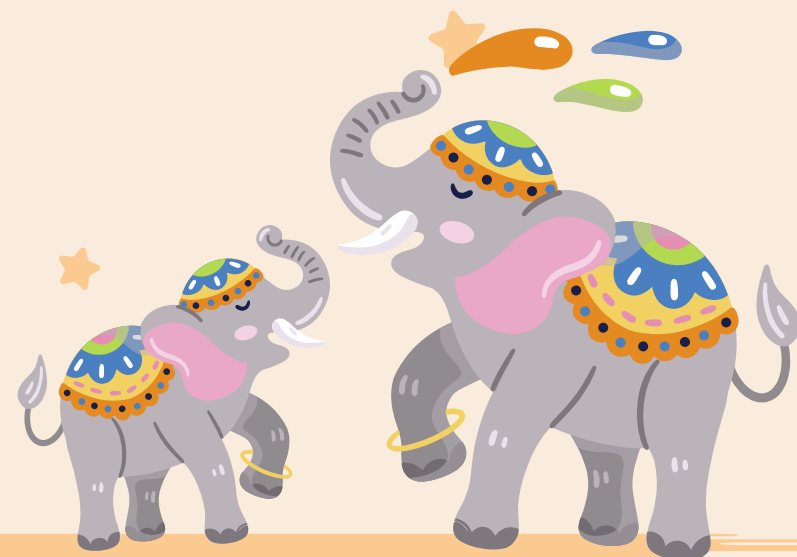
จากนิทาน

นิทานเรื่อง ฉันทองให้แม่กินก่อน

มีลูกช้างตัวหนึ่งอยู่ในป่ากับแม่ช้างที่มีดวงตา
ทั้งสองข้างบอดสนิท ลูกช้างจึงดูแลปรนนิบัติรับใช้แม่
เป็นอย่างดี ทั้งสองอาศัยหน้าปากถ้ำแห่งหนึ่ง มีสระน้ำ
กว้างใหญ่ น้ำใสเต็มเปี่ยมปริ่มฝั่ง

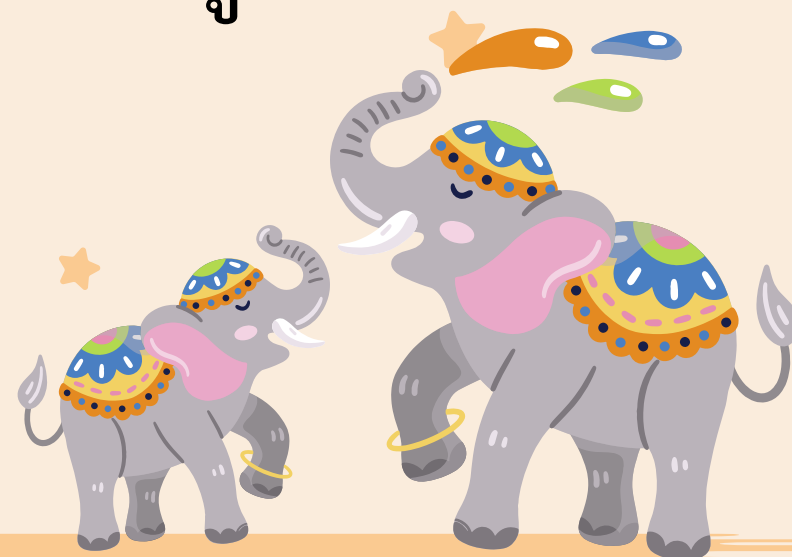
นิทานเรื่อง ฉันท้องให้แม่กินก่อน

เมื่อใดที่ลูกช้างได้อาหารมาจะนำมาให้แม่ช้างกินก่อน
จึงค่อยกินส่วนที่เหลือ ยามมีเวลาว่างลูกช้างจะเล่าเรื่องราว
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวให้แม่ช้างฟังตลอด วันเวลาผ่านไป
ลูกช้างโตขึ้นมีร่างกายใหญ่โตสง่างาม เป็นพญาช้าง และมี
ความเฉลียวฉลาดมากขึ้น

นิทานเรื่อง ฉันทองให้แม่กินก่อน

ต่อมามีพรานป่าจับพญาช้างไปถวายให้พระราช
พระราชสร้างโรงช้างที่สวยงาม และให้อาหารที่ดีที่สุด
แก่พญาช้าง พญาช้างยืนนิ่งไม่กินอาหาร และพูดว่า “ถ้าไม่มี
แม่ช้าง ฉันทองจะไม่กินอะไรทั้งสิ้น”

นิทานเรื่อง ฉันทองให้แม่กินก่อน

พระราชารักและสงสารพญาช้างมาก สั่งให้ควาญช้าง และทหารนำพญาช้างกลับคืนสู่ป่า กลับไปหาแม่ช้าง พญาช้างส่งเสียงเรียกแม่ แม่ช้างดีใจที่ลูกกลับมา พญาช้าง รีบนำผลไม้มาให้แม่กิน และรอกินส่วนที่เหลือ เมื่อมีเวลาว่าง พระราชานำผลไม้และพวงมาลัยมาให้แม่ลูกคู่นี้

สรุปความรู้จากนิทาน
เรื่อง ฉันทองให้แม่กินก่อน

นิทานเรื่องนี้ เป็นการกล่าวถึง การใช้ชีวิตของช่างป่า
และความกตัญญูกตเวทิตาที่เป็นเครื่องนำพาให้ทุกคนอยู่
ร่วมกันอย่างไม่เบียดเบียนใคร

กิจกรรมพัฒนาทักษะ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน

กิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๑
๒. - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
๓. ตรวจสอบและประเมินใบงานที่ ๑

กิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง สมบัติเพื่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

นิทานพื้นบ้านเรื่อง.....

นิทานพื้นบ้านภาคใด

แหล่งข้อมูล

ตัวละครสำคัญ

.....
.....
.....

สถานที่

.....
.....
.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

สรุปความรู้จากนิทานพื้นบ้าน

.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง สมบัติของพ่อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง นิทานอ่านสนุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นิทานไทย เรื่อง สมบัติของพ่อ

กาลครั้งหนึ่ง ยังมีชายชราคนหนึ่งฐานะร่ำรวย อยู่กับลูกชายสองคนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก ชายผู้นี้เจ็บไข้ได้ป่วยมาเนิ่นนานแล้ว ก่อนจะสิ้นลมหายใจ เขาเรียกลูกชายที่รักใคร่ทั้งสองเข้ามา แล้วยกทรัพย์สมบัติให้ พร้อมบอกปริศนา ๓ บท แนะนำวิธีการรักษาทรัพย์สินมิให้หมดสิ้นไปโดยง่าย

ข้อแรก เจ้าจงกินอาหารมือค้ำกับไฟดวงใหญ่ ข้อสองเจ้าจงล้อมรั้วบ้านด้วยพินสัตว์ และข้อสาม พ่อให้เมล็ดมะขามจำนวนหนึ่งให้ และต้องรู้วิธีกิน จึงจะกินเมล็ดมะขามเหล่านี้ได้นาน ๆ

ลูกทั้งสองรับสัญญา ชายชราจึงแบ่งสมบัติให้คนละเท่า ๆ กันจากนั้นไม่นานเขาก็ตายลูกชายคนเล็กยังคงอยู่ในบ้านหลังเดิมของพ่อ พี่ชายเมื่อได้สมบัติในส่วนของตนก็ไปปลูกบ้านสร้างฐานะใหม่อยู่ในเมือง

ลูกชายคนเล็กเป็นคนโง่เขลาบ้าปัญญา ไม่คิดให้ลึกซึ้ง จึงสั่งคนใช้จุดตะเกียงดวงใหญ่ให้แสงสว่างก่อนกินอาหารมือค้ำ และสร้างรั้วทำด้วยงาช้างล้อมรอบบ้านไว้ทั้งหมด ลูกชายคนเล็กยังค้ำเมล็ดมะขามกินทุกวัน ไม่นานน้ำมันตะเกียงก็หมดเกลี้ยง และโจรยังมาขโมยรั้วที่เป็นงาช้างไปจนหมด ชายผู้นี้จึงยากจนลง

วันหนึ่งเขาจะเลิกถึงพี่ชาย และคิดว่าคงจะยากจนเหมือนเขา เพราะพ่อแบ่งสมบัติให้เท่ากัน คิดแล้วชายผู้น้องจึงเดินทางไปหาพี่ชายที่อยู่ในตัวเมือง เมื่ออย่างเท้าก้าวเข้ามาในบ้านของพี่ชาย ผู้เป็นน้องกลับรู้สึกแปลกใจ ยิ่งนักที่เห็นบ้านของพี่ชายใหญ่โตกว้างขวาง มีผู้คนอยู่มากมาย

“โอ้ โอ | พี่ ... ทำไมพี่ถึงร่ำรวยเช่นนี้ พี่ทำอะไรนี่ ฉันทำตามคำสั่งของพ่อ แต่ฉันกลับจนลง..จนลงจนแทบสิ้นเนื้อประดาตัว” น้องชายร้องรำพันให้พี่ชายฟัง

“ระหว่างทางที่พี่เดินทางเข้ามาในเมือง พี่ครุ่นคิดถึงปริศนาที่พ่อบอกเราทั้งสอง ปริศนาข้อแรก...คือ...กินอาหารมือค้ำกับไฟดวงโต หมายความว่า...ให้กินอาหารก่อนดวงอาทิตย์ตก จะได้ประหยัดน้ำมันจุดตะเกียง ปริศนาข้อที่สอง คือ ล้อมรั้วบ้านด้วยพินสัตว์ พี่ตีความว่าให้เลี้ยงสุนัขไว้ป้องกันบ้านจากโจร ปริศนาข้อที่สาม พี่ไขความว่า ถ้าเรารู้จักวิธีการกินมะขามเราจะมื่ออาหารกินได้นาน ระหว่างที่เดินทางเข้าเมือง พี่ค้ำมะขามกินบ้าง ที่เหลือ...พี่เก็บเอามาโยนไว้รอบบ้าน ไม่ข้ามันเจริญเติบโตออกฝักออกเมล็ด ให้พี่เก็บไปขายได้เงินมาทุกปี นี่แหละน้อง พี่ได้ทำตามคำสอนพ่อแล้ว และเป็นจริงด้วย พี่จะเป็นคนร่ำรวยไปตลอดชีวิต” พี่ชายพูดอย่างเบิกบานใจ

(ผู้เขียน : จุฑารัตน์ สุขสถิตย์ นิทานไทย เรื่อง สมบัติของพ่อ จากหนังสือเล่านิทานให้หนูฟังหน่อย

หน้า ๑๓๘ - ๑๔๑)

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

ให้นักเรียนอ่านนิทานที่บ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานที่บ้าน เรื่อง

๒. นิทานที่บ้านภาคใด.....

๓. แหล่งข้อมูล.....

ให้นักเรียนอ่านนิทานที่บ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๔. ตัวละครสำคัญ.....

๕. สถานที่.....

ให้นักเรียนอ่านนิทานที่บ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๖. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

.....

๗. สรุปความรู้จากนิทานที่บ้าน.....

.....

.....

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

กาลครั้งหนึ่งยังมีชายชราคนหนึ่งฐานะร่ำรวย อยู่กับลูกชายสองคนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก ชายผู้นี้เจ็บไข้ได้ป่วยมาเนิ่นนานแล้ว ก่อนจะสิ้นลมหายใจ เขาเรียกลูกชายที่รักใคร่ทั้งสองเข้ามา แล้วยกทรัพย์สมบัติให้ พร้อมบอกปริศนา ๓ บท แนะนำวิธีการรักษาทรัพย์สินมิให้หมดสิ้นไปโดยง่าย

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

ข้อแรก เจ้าจกินอาหารมื้อค่ำกับไฟดวงใหญ่ ข้อสอง
เจ้าจกล้อมรั้วบ้านด้วยฟันสัตว์ และข้อสามพ่อให้เมล็ดมะขาม
จำนวนหนึ่งให้ และต้องรู้วิธีกิน จึงจะกินเมล็ดมะขามเหล่านี้ได้
นาน ๆ

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

ลูกทั้งสองรับสัญญา ชายชราจึงแบ่งสมบัติให้คนละเท่า ๆ
กันจากนั้นไม่นานเขาก็ตาย ลูกชายคนเล็กยังคงอยู่ในบ้านหลังเดิม
ของพ่อ พี่ชายเมื่อได้สมบัติในส่วนของตนก็ไปปลูกบ้านสร้างฐานะ
ใหม่อยู่ในเมือง

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

ลูกชายคนเล็กเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา ไม่คิดให้ลึกซึ้ง จึงส่งคนใช้จุดตะเกียงดวงใหญ่ให้แสงสว่างก่อนกินอาหารมื้อค่ำ และสร้างรั้วทำด้วยงาช้างล้อมรอบบ้านไว้ทั้งหมด ลูกชายคนเล็กยังควมเมลิ็ดมะขามกินทุกวัน ไม่นานน้ำมันตะเกียงก็หมดเกลี้ยง และโจรยังมาขโมยรั้วที่เป็นงาช้างไปจนหมด ชายผู้นี้จึงยากจนลง

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

วันหนึ่งเขาระลึกถึงพี่ชาย และคิดว่าคงจะยากจนเหมือนเขา เพราะพ่อแบ่งสมบัติให้เท่ากัน คิดแล้วชายผู้น้องจึงเดินทางไปหาพี่ชายที่อยู่ในตัวเมือง เมื่ออย่างเท้าก้าวเข้ามาในบ้านของพี่ชาย ผู้เป็นน้องกลับรู้สึกแปลกใจยิ่งนัก ที่เห็นบ้านของพี่ชายใหญ่โต กว้างขวาง มีผู้คนอยู่มากมาย

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

“โอ้โฮ ! พี่ ... ทำไมพี่ถึงร่ำรวยเช่นนี้ พี่ทำอย่างไรนี้
ฉันทำตามคำสั่งของพ่อ แต่ฉันกลับจนลง...จนลง จนแทบ
สิ้นเนื้อประดาตัว” น้องชายร้องรำพันให้พี่ชายฟัง

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

“ระหว่างทางที่พี่เดินทางเข้ามาในเมือง พี่ครุ่นคิดถึงปริศนาที่พ่อบอกเราทั้งสอง ปริศนาข้อแรก...คือ...กินอาหารมือค้ำกับไฟดวงโต หมายความว่า...ให้กินอาหารก่อนดวงอาทิตย์ตก จะได้ประหยัดน้ำมันจุดตะเกียง”

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

“ปริศนาข้อที่สอง คือ ล้อมรั้วบ้านด้วยพินสั้ว พี่ตีความว่า ให้เลี้ยงสุนัขไว้ป้องกันบ้านจากโจร ปริศนาข้อที่สาม พี่ไขความว่า ถ้าเรารู้จักวิธีการกินมะขามเราจะมีอาหารกินได้นาน”

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

“ระหว่างที่เดินทางเข้าเมือง พี่ควมะขามกินบ้าง ที่เหลือ พี่เก็บเอามาโยนไว้รอบบ้าน ไม่ข้ามันเจริญเติบโตออกฝัก ออกเมล็ด ให้พี่เก็บไปขายได้เงินมาทุกปี”

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน

นิทาน เรื่อง สมบัติของพ่อ

“นี่แหละน้อง พี่ได้ทำตามคำสอนพ่อแล้ว และเป็นจริงด้วย พี่จะเป็นคนร่ำรวยไปตลอดชีวิต” พี่ชายพูดอย่างเบิกบานใจ

(ผู้เขียน : จุฑารัตน์ สุขสถิตย์ นิทานไทย เรื่อง สมบัติของพ่อ จากหนังสือเล่านิทานให้หนูฟังหน่อย หน้า ๑๓๘ - ๑๔๑)

ตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานที่บ้าน

ให้นักเรียนอ่านนิทานที่บ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานที่บ้าน เรื่องสมบัติของพ่อ.....
๒. นิทานที่บ้านภาคใด.....ภาคกลาง.....
๓. แหล่งข้อมูล.....จากหนังสือเล่านิทานให้หนูฟังหน่อย.....

ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๔. ตัวละครสำคัญ.....**ชายชรา และลูกชายสองคน**.....

๕. สถานที่.....**บ้านของชายชราในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง**.....

ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง สมบัติของพ่อ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๖. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง **ถ้าเราขยันตั้งหน้าตั้งตาทำงาน**

เป็นอย่างดีแล้วละก็ สิ่งที่จะได้มากก็คือ ความสุข, ความสมหวัง

๗. สรุปความรู้จากนิทานพื้นบ้าน **เป็นนิทานที่ให้ความรู้**

เกี่ยวกับการใช้ปัญญาในการทำงาน ผนวกกับความขยันทำงาน

และทำความดีประกอบการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม

สรุปบทเรียน

นิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมา
ในท้องถิ่นที่สมมุติขึ้น การอ่านนิทาน
พื้นบ้านทำให้เกิดความสนุกสนาน
เสริมสร้างจินตนาการได้ข้อคิด คติสอนใจ
ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

๒. ใบงานที่ ๒

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

๓. นิทานท้องถิ่น

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

